

DOMOVINA

Oglasi:

za 1 mm x 80 inzeratnega stolpca mali 80 vinarjev, za 1-20 K. poslano, posmrtno in reklamo 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 8. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Pred novo krizo vlade?

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Današnja debata o interpelaciji poslanca Bukšega glede nemirov na Hrvatskem in izjava vlade, katero je podal ministrski predsednik dr. Vesnić, je vzbudila v parlamentarnih krogih bojazen, da bo vplivala na obstanek vlade same. Odgovor ministrskega predsednika dr. Vesnića se tolmači kot obsodba politike Narodnega kluba. Iz držanja Narodnega kluba o priliki te debate na današnji seji narodnega predstavništva se je moglo videti, da zastopa klub ekskluzivno stališče, ki je protivno onemu, ki ga zastopa vlada, in v vsaki vladi tudi ministra dr. Drinkovića in Kovačevića. Zato se z veliko napetostjo pričakuje jutrišnje nadaljevanje debate. Priglasenih je 16 novih govornikov, med njimi Segović, Ritig, Hanžek, Surmin in tudi Stojan Protić. Iz krogov Narodnega kluba je doznal naš dopisnik, da bo vlada povodom Bukševke interpelacije morala pasti. Vsekakor izgleda, da bo prišla vlada v težaven položaj, ako Narodni klub ne bo brezpogojno podpiral svoja zaupnika dr. Drinkovića in Kovačevića.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Parlament je danes odobril senžermensko pogodbo ter pričel razpravo o dogodkih na Hrvatskem. Min. predsednik je odgovoril na Bukšegovo interpelacijo. S strani Narodnega kluba je bilo glasnih protestov. Debata je burna.

Razširjenje male entente v peterozvezo.

Pariz, 28. sept. (Izv.) „Intransigent“ poroča iz Londona: Rumunski zunanji minister Take Jonescu je izjavil dopisniku „Morning Posta“, da balkanske zveze ni mogoče realizirati, pač pa zagovarja ustanovitev peterozveze med Rumunijo, Grško, Češkoslovaško, Jugoslavijo in Poljsko. Ta zveza bi segala od Baltiškega do Sredozemskega morja. Avstrija in Madžarska bi bili sprejeti v zvezo šele tedaj, ko bi izpolnili mirovne pogoje.

Rim, 28. sept. (Izv.) Pred svojim odhodom v Neapel je rumunski zunanji minister Take Jonescu izjavil novinarjem, da mala ententa ni naperjena niti proti Italiji niti proti zaveznikom. On sam je že 1. 1918. se pogajal v Londonu z različnimi državami glede sporazuma med balkanskimi državami in narodnostnimi državami bivše avstro-ogrske monarhije. Med zmagovalci in premaganci je sporazum še nemogoč. Zato

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Današnje sejo narodnega predstavništva odpravi ob 4 pop. dr. Vukičević. Po raznih vprašanjih in interpelacijah prešlo se j 7 na dnevni red in se je vršilo glasovanje in to: pomensko o ratifikaciji senžermenske mirovne pogodbe z Avstrijo. Za je glasovalo 175 poslancev, proti pa 3.

Na to se je začela debata o interpelaciji poslanca Bukšeka o kmetijskih nemirih na Hrvatskem. Interpelant je zahteval od vlade odgovor na sledeča vprašanja: 1.) Je li vlada predhodno obvestila narod v kak namen se vrši žigosanje živine. 2.) Dali je vodila račune o razburjenju med narodom. 3.) Kaj je vlada dosedaj naredila, da se zastareli srbski zakon prilagodi modernemu pojmovanju in krajevnim razmeram. 4.) Zakaj je vlada dopustila divjanje orožništva, ki je ubijalo kmete in kaj je dosedaj storila, da se krivci kaznujejo.

Ministrski predsednik odgovarja, da vlada noče ničesar prikrivati. Zato je dala interpelacijo poslanca Bukšeka takoj na dnevni red. Vlada se je o vseh dogodkih točno informirala in je prepričana, da nemire na Hrvatskem ni izvala žigosanje živine. To je bil samo povod za dogodke, a pravi vzroki leže v političnih tendencah gotovega dela našega naroda, ki je zapeljan na napačno pot z nepošteno agitacijo in s sugeriranjem idej, ki so zapeljale narod v te žalostne izgrede.

ni drugega izhoda, kakor medsebojno zblizanje zmagovitih balkanskih držav. Mala ententa bo gledala, da se mirovne pogodbe do pičice izpolnijo. Mala ententa se mora ustanoviti, še predno se Rusija in Nemčija okrepita.

Varšava, 28. septembra. V Varšavo so dospeli poljski poslanički Pile iz Prage, Semek iz Budimpešte, Skrzynski iz Bukarešte in Jodko iz Carigrada. Njih prihod je v zvezi z načrtom dr. Beneša glede male entente in z namero Take Jonesca, združiti vse države med Baltskim in Egejskim morjem v eno zvezo. Razgovori bodo trajali nekaj dni.

Pariz, 28. septembra. Grabski je posetil ruskega poslanika Maklakova, ki odpotuje na Krim, in je imel z njim daljši razgovor. Tudi se je sestel s Šarlamovim predsednikom „donskega kraljestva“ in zastopnikom južnoruskih kozakov.

da bo premirje podpisano že na jutrišnji seji.

Moskva, 27. sept. V novih navodilih, ki jih je prejela ruska mirovna delegacija v Rigi, izjavlja sovjetska vlada, da mora priznanje neod-

visnosti Ukrajine, Litvanske, Bele Rusije in Vzhodne Galicije po Poljski in Rusiji, tvoriti podlago za bodočo mirovno pogodbo. Zastopstva, ki so si jih izvolile te države, se morajo priznati. Glede Vzhodne Galicije naj odloči ljudsko glasovanje, pri čemer pa prihaja v poštev le ono prebivalstvo, ki res dela. Ako Poljaki ne bi pristali na to, potem predlaga ruska vlada, naj ta vprašanja ostanejo odprta in naj poljska vlada vzame na znanje, da se Rusija odreka zahtevi po znižanju poljske vojske, oddaje orožja Rusiji, postopni odpravi vojne industrije in po prepustitvi železnice Volkovijsk-Grajevo. Rusija je še vedno pripravljena skleniti premirje in predhodni mir ter med Poljsko in Rusijo priznati mejo, ki poteka precej vzhodnejše kot ona, ki jo je določil vrhovni svet. Ako bi poljska vlada zavrnila to ponudbo, potem bi po mnenju ruske vlade s tem izjavila, da si želi zimske vojne. Navedeni mirovni pogoji ostanejo v veljavi le do 5. oktobra.

Riga, 27. sept. Načelnik poljske mirovne delegacije Dombski je izjavil, da bodo novi ruski mirovni predlogi brez dvoma pripomogli do skorajšnjega sklepa miru.

Varšava, 28. septembra. (Izvirno.) Po poročilih poljskih listov je veleposlaniški svet sklenil, da se prične blokada proti Rusiji dne 15. oktobra, ako mir s Poljsko ne bi bil podpisan do dne 10. oktobra.

Moskva, 27. septembra. „Pravda“ svira poljsko vlado, naj se od francoskih in angleških zapeljivcev ne da zavesti v novo zimsko vojno. Ruski delavci bodo vedeli dati odgovor na nove ofenzive in prihodnji mirovni pogoji bi se diktirali zapadno od Varšave.

Stockholm, 28. sept. (Izv.) Organ sovjetske vlade „Izvestija“ objavlja proglas Trockega, ki pozivlja k nadaljnem neizprosni boju proti Poljski, češ da poljske armade nočejo miru. Zato mora sovjetska Rusija za vsako ceno izvesti zimsko vojno. Proglas končuje z besedami: Diplomacija odhaja v Rigo, armada pa proti Varšavi.

Varšava, 28. sept. Poročilo s poljske fronte: Zavzeli smo Rokitno in prodrli preko prekopa, ki veže Dnjeper z Bugom, zasedli več mest in ujeli 1500 rdečih vojakov.

Kodanj, 28. sept. Po brzojavki iz Sebastopola je general Wrangel napadel boljševike severno od Aleksandrovka. Več boljševiških oddelkov je kapituliralo. Konjenica generala Wrangla je prekoračila Dnjepr in je zasedla več mest v gubernijah Poltava in Jekaterinoslav.

Moskva, 28. sept. Frontno poročilo od 27. t. m.: 30 vrst južnovzhodno od Slonima in vzhodno od Kobrina krajni boji. Ob Pripetu izvidno delovanje. 20 vrst severovzhodno od Rowna smo zasedli nekatere kraje.

Zapustili smo Proskurov. Pri Starokonstantinovu boji s sovražno konjenico.

Dunaj, 27. septembra. Ukrajinske čete so zavzele mesto Proskurov.

Razna brzojavna poročila.

Berlin, 28. septembra. Sotrudnik lista „Leipziger neueste Nachrichten“ v Rigi se je razgovarjal z Joffe-jem, ki mu je med drugim dejal: Govorice o tajnih odnošajih med Rusijo in Nemčijo so neresnične in jih razširjajo le Rusiji sovražne države. Sicer so bili odnošaji napram Nemčiji vedno dobri in upati je, da pride do sporazuma. Ako se ne doseže sprava s Poljsko, bo Rusija dirigirala svoj uvoz in izvoz v prometu z Nemčijo preko baltških pristanišč.

Pariz, 28. sept. (Izv.) Na ultimatum Francije sovjetski vladi glede izpustitve francoskih ujetnikov v Rusiji pred 1. oktobrom, je Čičerin odgovoril, da pomeni grožnja z nastopom francoskega vojnega brodivja čin brutalnega nasilstva, ki bi je v očeh vsem elementarnim pravicam. Kljub temu se je ruska vlada, da prepreči prelivanje krvi, odločila, da odneha napram nasilstvu in odpošlje vse francoske ujetnike, ki se še nahajajo v Rusiji, preko Finske in Odeše v domovino.

Praga, 28. sept. (Izv.) Za prihodnje dni se pričakuje tu prihod posebne jugoslovanske vojaške misije, katere naloga obstoja v tem, da podrobno določi vojaško pogodbo, ki je bila sklenjena za časa beograjskih konferenc drja. Beneša z jugoslovansko vlado.

Rim, 28. septembra. (Izv.) Po poročilih italijanskih nacionalističnih listov je italijanska vlada povabila beograjsko vlado na obnovitev pogajanj glede sporazuma v jadranskem vprašanju.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Ministrski svet je imel danes sejo pod predsedstvom regenta. Razpravljalo se je o jadranskem vprašanju. Trumbić je poročal o stališču, ki ga zavzema naša delegacija. Dan za obnovitev pogajanj še ni določen. V vladnih krogih upajo, da bodo sedanja pogajanja z Italijo povoljna.

Osijek, 28. septembra. (Izv.) Subotiske „Novine“ javljajo, da bo v kratkem potoval skozi Vojvodino ruski general Judenič s svojim štabom in 20.000 vojakov. Judeničeva armada se pridruži Wranglovi armadi na Krimu. Potuje preko Rige, Nemčije, Poljske in Jugoslavije na Krim.

Pariz, 27. septembra. V razgovoru s sotrudnikom „Matina“, je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš naglašal, da v njegovi domovini boljševizem nima izgleda na uspeh. Zakaj, vse stranke so dobro organizirane in disciplinirane. Boljševiška stvar bi povsod naletela na odločen odpor in kmetje bi takoj ustavili vsako dobavo živil.

Premirje med Rusijo in Poljsko

Pariz, 28. sept. (Izv.) „Daily Mail“ poroča: Soglasje med poljskimi in sovjetskimi delegati glede premirja je golova stvar. Ni izključeno,

Osišek, 28. septembra. (Izv.) V selu Sladojeveci je prišlo do žalostnega krvoprelitja. Orožniki so gnali skozi vas z eskorto več vojaških beguncev. Vkljub ponovnim svarilom so jih poizkušali kmetje osvoboditi. Masa se je končno navalila na orožnike, ki so oddali salvo. Na lieu mesta so obležali trije mrtvi in en težko ranjen.

Zagreb, 28. septembra. (Izv.) Današnja „Riječ“ javlja, da je bilo pri zadnjih nemirih na Hrvatskem ubitih 24 oseb, in sicer 14 kmetov, trije uradniki, 1 oficir, 2 orožnika, 2 vojaka in 2 financarja. Ranjenih je bilo okoli 100 oseb.

Zagreb, 28. sept. Na Reki so se doslej pojavili 4 slučaji kuge, ki je bila zanešana z ladjo iz Batuma, nato torjeno z nafto. Na naši strani demarkacijske črte so bile ukrenjene vse potrebne zdravstvene odredbe, da se ne zaneše tudi na naše ozemlje opasna bolezen. Železniški promet potnikov in blaga z Reko je ustavljen. Zdravstveni načelnik dr. Lechert je osebno odredil potrebno za zdravniško policijsko službo na demarkacijski črti. V Bakru samem je ustanovljena ambulančna bakteriološka postaja, v bližini železniške postaje pa posebna karantenska postaja. Na ozemlju zdravstvenega odseka za Hrvatsko in Slavonijo se dosedaj še ni pojavil noben sumljiv slučaj. Na prebivalstvo je bil izdan poseben razglas, naj posveča posebno pozornost uničevanju podgan in pazi na snago.

Rim, 28. septembra. (Izv.) Pri sestanku obeh strank, ki se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika Giolittija, so industrijalci sprejeli skoro vse delavske zahteve v številni kontrolo v obratih. Ker so delaveci dogovor med industrijalci in delavskimi zvezami z zadnjim glasovanjem odobrili, so danes izpraznili po vsej Italiji vse zasedene trgovnice, ki so jih imeli nad štiri tedne v svojih rokah in jih vrnil zopet podjetnikom. Akt predaje se je izvršil v popolnem redu. Istočasno so bile snete tudi rdeče zastave. V senatu je ministrski predsednik Giolitti na vprašanja konservativcev glede delavskega gibanja odgovoril: Nahajamo se pred socialno revolucijo, ki je posledica dolgoletne vojne. Zagovarjal je politiko nevtralnosti v sporu med delavstvom in podjetniki.

Voliine kombinacije.

Tajništvo JDS. nam pošilja izjavo, s katero proglašajo za prazne kombinacije vsemogočne govornice, ki se širijo po deželi in ki so zašle tudi v časopisje, da se bode pri bodočih volitvah vezala JDS. z narodnimi socialci, oziroma samostojnimi kmeti itd. Tajništvo poudarja, da bodo o strankinem nastopu pri volitvah odločili zaupniki in izvrševalni odbor, ki je sklican za 21. oktobra 1920.

Do te odločitve strankini somišljeniki že povsod sistematično pripravljajo na volitve. Ta teden pregledujejo imenike in vlagajo reklamacije. To delo opravljajo popolnoma nesebično v interesu velike ideje demokratizma in naprednosti. JDS. in njeni voditelji so odlično sodelovali pri ustvaritvi naše države. Nesebično so visoko držali prapor narodnega edinstva proti nazadnjaškim in koruptnim strankam. Povsod je vzela stranka na svoje rame najneuhvalejše in najnapornejše delo in le kratkovidni zdražbarji morejo odrekati stranki zasluge. Tudi kar se tiče boja proti pogubnem klerikalizmu je stranka v najtežjih razmerah storila svojo dolžnost. Medtem ko so ji socialisti in narodni socialci metali polena, je z odgoditvijo občinskih volitev rešila situacijo in na ta način spasila Slovenijo pred novo Šusteršičevo dobo.

Narod to ve in ni nobenega dvoma, da bode moč naše stranke pri volitvah izdatna. Rekli pa smo že na tem mestu, da nam ne gre za to, da doseže mandate ta in ta oseba. Nam gre le, da zmaga ideja narodnega edinstva in da propade zavratni klerikalizem. S temi idejami v srcu pojde JDS. v volilno borbo. Za to pa povsod prostovoljno podpira vse ono, kar izpodnaša tla klerikalizmu.

Pozivljemo somišljenike, naj povsod krepko drže demokratični prapor, pri tem pa pokazujejo popolno disciplino. Disciplino, ki je pripravljena tudi na žrtev, samo da propade klerikalizem in da dobimo edinstveno močno državo, ki bo mogla rešiti čimprej tudi naše primorske brate.

Mi čisto natanko vemo, da vsi pošteni ljudje v dnu svojega srca prav dajejo poštrenovalni demokratični taktiki. Zato pa smo prepričani, da bode stranka prišla do enoglasnih zaključkov, kedar bo po svojih izvoljenih zaupnikih zavzela stališče za ustavotvorne volitve.

Mi in Bolgarija.

Mirona pogodba z Bolgarijo je ratificirana med Beogradom in Sofijo so vzpostavljeni redni diplomatski odnosi in kaj sedaj?

Povodom debate o ratifikaciji mirovne pogodbe v narodnem predstavništvu mogli smo dobiti jasno sliko o razpoloženju naše javnosti v bolgarskem vprašanju.

Eno je gotovo: vsa naša javnost brez razlike političnih strank je prepričana, da nosi Koburška Bolgarska velik del odgovornosti na podaljšanju svetovne vojne in na veliki tragediji srbskega naroda.

Ko je leta 1914 tako žalostno končala Potiorekova ekspedicija v Srbijo, ko je srbska vojska zasedla svoje postojanke na Drini, Savi in Donavi, a njeno južno krilo nadiralo proti Sarajevu, zasnoval je genialni srbski strateg vojvoda Putnik načrt edinstvene donavske fronte. Ta njegov načrt se je sestojal v tem, da zavezniki kar najbolj ojačajo srbsko vojsko, da bi mogla začeti z velikopotezno ofenzivo od Drine v Bosno in čez Savo in Donavo na ozemlje bivše avstro-ogrske monarhije. Seveda je bilo tu najprej potrebno zagotoviti si najmanj nevtralnost Bolgarske. Putnik je zahteval od Pašiča, da naj to pri zavezniških vladah posreduje, ali kratkovidna angleško-francoska diplomacija je na Bolgarskem vedno videla svoje bodoče zaveznike. Ali Putnik je dobro poznal Bolgare, zato je zahteval, da se mu da mandat, da prisili Bolgarsko, da naj da jasen in točen odgovor. Ententa je to prepovedala in tako je propadel Putnikov načrt.

V tem času so bili Rusi na Karpatih in da je Bolgarska stopila v akcijo na našo stran, storila bi to Rumunija, donavska fronta bi dobila svoje podaljšanje v rumunski fronti, ki bi se zvezala z rusko in zlom Avstrije bi bil v najkrajšem času gotov. Ali Bolgarija je v odločilnem momentu izigrala svojo karto, Srbija je propadla in vojna se je zavlekla v nedoglednost.

Se ena krivica je, ki teži Bolgarsko! To je njen režim za časa okupacije Srbije.

Toda Bolgarska je za svoja dela kaznovana, mirnodopski odnosi so tu, ali to mirnodopsko stanje je samo diplomatsko, vprašanje pa je, ali je mogoče doseči tudi zblizanje med narodom?

Slovenci in Hrvati tu ne prihajamo v poštev, mi bi morali igrati le nekako posredovalno vlogo med Srbi in Bolgari.

Poznam dobro mentalitet srbskega in bolgarskega naroda od leta

1912 pa do danes in morem trditi le to: srbski narod sovraži Bolgare, a Bolgari Srbe iz dna duše. Tri leta sem bil na fronti s srbskim narodom, spoznal sem ga do dna, a njegovo duševno razpoloženje najljubše ocenim s sledečo definicijo: Srbski vojak je spoštoval Nemca, norčeval se iz Avstrijanca, a sovražil Bolgara. Kdor je videl leta 1916 ono krvavo in besno borbo med Srbi in Bolgari pri Serinu, na Kajmakčalanu in na Crni reki, ta more prav oceniti to sovraštvo dveh narodov.

Zato lahko mirne duše trdim, da je zblizanje med srbskim in bolgarskim narodom v današnjih generacijah nemogoče.

To zblizanje bodo mogla izvesti le bodoča pokolenja, a ta pokolenja je treba vzgajati že danes. Zato proč iz naše javnosti vse, kar spominja na žalostno in krvavo preteklost.

Jugoslovanski intelektualci naj vzamejo to vzgojo naroda v svojo roko, vržejo naj iz našega javnega življenja vsa hujskanja, ki zastrupljajo narod in vcepljajo mladini kliče sovraštva in neznosljivosti.

Računati moramo na bodočnost, Bolgari so slovansko pleme, njih država je naša sosedja, a kaj pomagajo vse politične in diplomatske zveze, ako se sovražita do krvi oba naroda! Kakor potrebuje Bolgarska nas, tako potrebujemo njo tudi mi, kajti vsaka konstelacija držav na Balkanu brez Bolgarske bi bila mrtvorojelo dete; do balkanske konfederacije bo prišlo, ker mora priti, ali brez Bolgarske bi bila ta konfederacija samo papirnata.

Kar je bilo naj se pozabi, a kar je ostalo sovraštva v naših dušah, naj ga prežene plemenita vzgoja našega naraščaja in nadomesti s plemenitostjo, razumevanjem in pojmovanjem naše bodočnosti!

Klerikalci vedno enaki.

Naš klerikalizem je od svojega postanka stal zvesto na strani Avstrije in Habsburgovcev. Tega menda klerikalci niti sami ne bodo tajili, ker to dejstvo je tako očitno, da ga nihče ne more tajiti.

Klerikalcev nič ni motilo v njihovem avstrijanstvu dejstvo, da nas hoče Avstrija v imenu Nemštva uničiti, da so Habsburgovci Nemci in da nam kot taki nikdar niso želeli dobrega. Klerikalcev vse to čisto nič ni motilo, ker so bili pač vedno narodni samo na zunaj, ker so se morali pač delati taki, ker sicer nihče ne bi šel za njimi, na znotraj so pa bili vedno samo rimski in dunajski in jim je bilo vseeno, kaka bo usoda slovenskega naroda, da so le osigurane koristi Rima in Dunaja. Za te koristi so se oni vedno borili z ono vnamo, ki bi bila vredna boljšega cilja.

Dolgo je vodil klerikalno politiko zloglasni doktor Iv. Šusteršič, navadni prodanec v tuji službi in dolgo mu je sledila vsa klerikalna stranka, četudi je že zdavnaj bilo jasno za vsakega človeka, ki s svojo glavo misli, da je Šusteršičeva politika protinarodna, da ona služi samo tujim nam sovražnim interesom. Proti Jugoslovansvu, v katerem so vsi pravi Slovenci od nekdanj gledali edino rešitev pred pretečim poginom, je nastopal dr. Šusteršič in z njim vsa klerikalna stranka, vedno z največjo brezobzirnostjo in šlo se je tako daleč, da je klerikalno časopisje naravnost ovajalo avstrijskim oblastem vse one posameznike in tudi skupine, ki so mislili, čutili in delovali v jugoslovanskem duhu.

V začetku vojne so bili klerikalci največji vojni hujskači, naši klerikalci so bili v Avstriji menda prvi, ki so odkrito (na znamenitem shodu v

„Unionu“) zahtevali vojno in so tudi podpirali Avstrijo v vojni na vse mogoče načine.

Ampak vojna je trajala dolgo in nikakor je ni hotelo biti konec — najmanj pa tak konec, kakršnega so si želeli klerikalci. Nasprotno, čim dalje se je vojna zavlačevala, tem jasnejše je postajalo vsakemu razumnemu človeku, da Nemštvo izgublja igro in da drvi naravnost v prepad.

To so izprevideli tudi naši klerikalci in spreleteli jih je strah pred bodočnostjo — pa ne pred bodočnostjo slovenskega naroda, temveč pred bodočnostjo njihove stranke, ki bo morala deliti usodo svojih pokroviteljev in — propasti. To se je razumelo samo po sebi: ko propade Avstrija, propadejo tudi stranke in politične osebnosti, ki so to Avstrijo držale po koncu. Slovenski narod je šel nasproti osvoboditvi iz večvekovnega nemškega suženjstva in takrat ko se je vse, kar je resnično narodno čutilo, veselilo — takrat so bili naši klerikalci v največjih skrbih, najbolj potrjeni, ker so se opravičeno bali, da bo po avstrijskem polomu svobodni narod obračunal v prvi vrsti in najprej s svojimi izdajalci.

Takrat so klerikalci žrtvovali svojega voditelja dr. Šusteršiča, da rešijo — stranko. Zavrgli so človeka, za katerim so cela desetletja drveli čez drn in strm, četudi so dobro vedeli, da je njegova politika protinarodna. Klerikalci so pač mislili, da je najboljša naprtiti vse grehe stranke na rame enega samega človeka in — stranka bo čista.

Tako in na ta način so postali klerikalci Jugoslovani — vsaj na zunaj, ker na znotraj so ostali ono, kar so vedno bili: papežki in habsburgovski, ker resnično se človek ne spreobrne tako hitro. Hinavci so bili klerikalci vedno: poprej so igrali slovensko, sedaj pa igrajo jugoslovansko hinavščino, v bistvu se pa niso čisto nič izpremenili in kakor so nekdanj bili protinarodni, tako so protinarodni tudi sedaj.

Jugoslovansko misel so klerikalci vedno sovražili in so hujskali na vojno proti Jugoslovansvu. Potem so postali Jugoslovani, da bi rešili svojo stranko, ampak ker je bila njihova spreobrnitev samo zunanja, navidezna, v globini svojih duš pa še vedno sovražijo Jugoslavijo, je vsa njihova politika naperjena proti močni Jugoslaviji, ker mislijo, da so se v teku dveh let že dovolj utrdili v ljudstvu in da zopet lahko grešijo nad narodom, kakor so grešili takrat, ko jih je še vodil dr. Šusteršič.

Bližajo se volitve za konstituantno in klerikalci so že živahno na delu. Hoteli bi priti v konstituantno v tako močnem številu, da bi s pomočjo hrvatskih nazadnjaških strank, ki tudi ne morejo pozabiti svojih nekdanjih pokroviteljev, razdelili Jugoslavijo na več malih držav, samo da bi celota bila slabejša in da bi Habsburgovci in njihovi pomagači Šusteršiči, Horthyji itd., imeli ložje delo, ker pravi ideal naših klerikalcev je še vedno habsburška monarhija.

Spreglejaj ljudstvo, dokler je še čas in poženi Šusteršičev naslednik — k Šusteršiču in Karlu Habsburškemu!

Dopisi.

Št. Janž na Dolenjskem. Dne 26. t. m. je bil orlovski zlet v Višnjo goru, kamor so se namenili tudi prečistiti g. župnik Ljudevit Bajec kot zastopnik tukajšnjega orlovskega društva. Odpeljal se je zvest svojim „načelom“ z svojimi vranci po lepi Št. Janžki dolini proti postaji. V divjem diru se mu zdrobi kolo — druge nesreče ni bilo — „in ne zapusti me

kadar te rabim“, zajašeta s hlapcem vsak svojega konjička in naprej — da ne zamudi!

Cerkije. Zunanjim znancem. Cul sem, da čakate, kaj bom jaz v „Domovini“ porekel na nesramne dopise, ki jih je zmožna le kaka katoliška propalica, (mlejšega izraza ne najdem za nje). Prosim vas, naj jim li povzročam zabavo in mešam ostudno blato rimsko-katoliških prvakov, le da bi se v brezkončnost verižilo Bogu v nečast in pogibelj narodne vzgoje? Naj se li spuščam na najnižjo stopnjo človeške dosojnosti in pišem dvoumne vesti glede raznih obiskov? Bi li veliko pripomogel k povzdigi narodne izobrazbe, če pišem o cvetkah iz okoliških farovžev, o zanimivih scenah, ki se šepčejo kroginkrog, naj li potipljem po gornji Gorenjski itd., le da bi smešil posamezne osebe? Ne, nikdar! S psom za plotom se ne bijem, mi ni nevarno, pač pa krepko zavihnem rokave, če treba v boj na planem. „Slovenec“ in „Domoljubov“ urednik bi pač rabila, da se dodobra pomenita o naukih, ki jih prvi naslavlja na našo „Domovino“, ne da bi pogledal preje v predale svojega katoliškega soseda. Rimsko-katoliški škof pa le cerkveno priporočaj svoje opravljive liste, sadove boš kmalu okusil, a če ti je vera prava, te čakajo težki odgovori tam zgoraj.

J. L.

Gospodarstvo.

— **Komisija za pregled carinskega poslovanja.** Iz Beograda nam brozjavljajo: Finančni minister sestavlja posebno komisijo iz zastopnikov interesiranih ministrstev, ki bo na licu mesta pregledala carinsko poslovanje ter stopila v stik s prizadetimi gospodarskimi krogi. Razven tega bo pojačal inspekcijo z uvedbo stalno potujočih carinskih nadzornikov, ki bodo poslovali tudi kot pritožbena instanca.

— **Dohodki in trošarine.** Finančno ministrstvo v Beogradu ceni, da bomo imeli v tekočem finančnem letu, to je od ene 1. junija 1920. do dne 31. maja 1921., dohodkov in trošarine 139 milijonov dinarjev v zlatu, to je od dne 1. junija 1920. do pirju. Glavni del dohodkov tvori trošarina na sladkor (60 milijonov dinarjev), na alkohol (40 milijonov dinarjev), na pivo 16 milijonov dinarjev), na kavo (12 milijonov dinarjev), na žganje (6 milijonov dinarjev), na riž (1 milijon 800 tisoč dinarjev), na olje (1 milijon dinarjev). Dinarji se razumevajo v zlatu. Najmanjše dohodke bi dajala trošarina na fina vina (10 tisoč dinarjev) in na rum (10 tisoč dinarjev). Številke so preračunane na podlagi približnega konsuma.

— **Tržaške filijalke dunajskih denarnih zavodov.** Rimska vlada je izdala edikt, s katerim se veljavnost dekreta z dne 27. novembra 1919 glede prejembe kronske valute v lire, razširi tudi na filijalke dunajskih denarnih zavodov. S to naredbo so filijalke pravno izenačene z lokalnimi instituti. Tako morajo tudi te filijalke izplačevati vse vloge, ki so bile pri njih deponirane 9. aprila 1919 v v lirah vrazmerju 1 krona = 60 centesimov, istotako morajo konvertirati vse kredite na klijente julijske Benečije in Trentina v lire. — Po sentžermenski pogodbi bi se konvertiranje kronskih dolgov moralo izvršiti le s 56 %. Tako so dolžniki filijalk za znatne zneske obremenjeni.

— **Nabiranje materiala za revizijo uvozne carinske tarife.** Ministrstvo trgovine in industrije je začelo predelavati gradivo za revizijo uvozne carinske tarife in je pozvalo potom okrožnic vse gospodarske institucije, da ji predložijo nabrano gradivo. V ta namen pozivlja trgov-

ska in obrtniška zbornica v Ljubljani vse interesente, da ji *takoj sporočijo* svoje zadevne konkretne predloge, v kolikor še tega niso storili. Trgovce, industrije in obrtnike pozivlja zbornica, da ji naznanijo vsak konkretni primer, kjer so plačali glede na naš gospodarski položaj neupravičeno visoko carino za uvažano blago. Pri tem je treba navesti 1. konkretno označbo ali opis predmeta, 2. po kateri carinski postavki je bilo blago klasificirano, 3. koliko

je znašala takrat fakturna vrednost tega blaga. Ker je blagovna označba in carinska postavka točno razvidna iz carinske pobotnice, prosi zbornica, da se po možnosti priloži carinska pobotnica. Zbornica pozivlja vse interesente, da ne zamudijo dane prilike in iz lastne prakse navedejo vse primere, kjer je carina previsoka in ovira delo in razvoj industrije in obrtovi, oziroma obremenjuje konsumenta kot dajatev, ki ni gospodarsko utemeljena.

Tatu že imamo!

V
farovžu
je skrit!

Založila in izdala „Domovina“.

Tiskala Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

1920.

Ravnokar je izšla brošura „Tatu že imamo“, vrlo zanimiv in najboljši odgovor na klerikalno brošuro „Primate tatu“. Brošura se dobiva po knjigarnah in trafikah ter pri kolporterjih, izvod à 4 K. Tudi se lahko naroča pri upravnistvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Poslana po pošti kot tiskovina stane knjižica „Tatu že imamo“ 4 K.

— **Prodaja naše rude Nemčiji.** Ministrstvo za šume in rude je sklenilo s tvrdko Košović pogodbo o izvozu 100.000 ton železne rude v Nemčijo v zameno za 13.000 ton koksa. Naša država bo plačala 107 mark za tono koksa franco Bosanski Brod, a prodajala bo rudo po 140 mark za tono.

— **Popravljanje železniških voz.** V trgovinski pogodbi s Čehoslovaško je jugoslovanska vlada v kompenzacijo zahtevala popravljanje lokomotiv in železniških voz. Popravljanje železniških voz bo od češke industrije organizirano direktno v Jugoslaviji, in sicer s pomočjo mobilnih delavnic.

— **Nova velika stavbinska družba.** V Zagrebu se je osnovala stavbinska delniška družba z 10 milijonov kron glavnice. Akcionarji so Slovenci, Eskomptna banka v Zagrebu in Sarajevčani. Društvo se bo bavilo z gradnjami stavb, cest, vodovodov, kanalov, železnic itd. in bo ustanovila svoje podružnice v Ljubljani in Sarajevu. V odboru so Sandor Aleksander, Dragomir Heumer, dr. Švrljuga, Armin Šrajner iz Zagreba, Nikola Berković in Rudolf Toenies iz Sarajeva in Alojzij Tikač in Milan Toenies iz Ljubljane. Društvo se je takoj konstituiralo in izvolilo za predsednika dr. Švrljugo, za podpredsednika pa Rudolfa Toeniesa iz Sarajeva.

— **Novosadsko tržišče.** Na trg prihaja jako malo blaga. Paromlini imajo komaj za en teden zalog. Cene so sledeče: pšenica 830—870, rž 560—580, ječmen 460—490, oves 220—240, a je malo povpraševanja po njem, sveža kuruza se kupuje zlasti za Nemčijo po 120—140, stara prima kuruza 300—330, seconda 270—280, pokvarjena pa po 150 do 170, muka nularica 13—13-30, moka za kuhno 12—12-30, krušna moka 11, otrobi 2-20 K.

— **Resen finančni položaj Nemčije.** Izgubljena vojska, naraščajoča draginja, socialni boji, razdrapano gospodarstvo, otežkočen eksport, padanje vrednosti marke, vsi ti črni

oblaki so se strnili nad horizontom Nemčije in kažejo usodepolno znamenje, ki je izraženo v simbolu tega gospodarstva: v financah. Ogromne številke v proračunu 1920 opravičujejo državnega finančnega ministra dr. Wirtha, da je izrekel v seji državnega kabineta velepomembne besede: *Naš finančni položaj moremo označiti več kakor resen.* Slabe finance so izraz bolehnega gospodarstva. Državni proračun za leto 1920. izkazuje na rednih izdatkih in dohodkih 30,4 milijard mark; izvanredni proračun pa kaže izdatkov 39,7 milijard mark in — 2 milijardi dohodkov, torej deficit 38 milijard mark. V teh številkah niso obseženi državni obrati, železnice in pošta. Pri železnicah je ugotovljen že sedaj budžetni deficit 16 milijard mark, pri pošti pa 2 milijard mark. Ravnotežje rednega etata je na papirju posrečeno — skupni deficit izrednega etata pa znaša 55,7 milijard mark. Ti ogromni izdatki so večinoma zahtevani v mirovni posojilih in v izvanrednih zakonih. Samo stroški, ki jih mora Nemčija plačati aliiranim okupacijskim četam in raznim ententnim komisijam, znašajo za računsko leto 1919 in za leto 1920 14,9 milijard mark. Ako k temu finančnemu proračunu postavimo še dejstvo, da ima Nemčija celotnega dolga 242,7 milijard mark, vidimo vso tragiko, ki leži nad nekdanj bogato Nemčijo. — Ali bo to breme prenesla nemška organizatorična in delovna sila?

Politični pregled.

— **Razgraničanje Jugoslavije in Bolgarije.** Te dni prispe v Solun komisija za razgraničanje Jugoslavije in Bolgarije, v kateri so zastopani delegati Francije, Anglije, Italije in Japonske. General Dušan Stefanović, naš komisar, je odpotoval v Solun, da se pridruži komisiji, ki bo s svojim delom takoj pričela, tako da bo nova meja med Jugoslavijo in Bolgarijo še pred nastopom zime določena.

— **Pogajanja z Italijo.** Direktna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo

se začnejo — kakor poročajo iz Beograda — začetkom prihodnjega meseca, in sicer najbrže v Švici. Rimska „Tribuna“ javlja, da ima italijanska vlada odkritosrčno voljo rešiti jadransko vprašanje.

— **Odprava odpremnih izkaznic za promet s klavno živino.** „Slovenec“ vehementno napada „Vnovčevalnico“ zaradi monopola, ki ga je imelo v Prekmurju. Resnici na ljubo bodi ugotovljeno, da je toli preklinjani „Beograd“ že meseca aprila 1920 zahteval ukinitje te naredbe, da pa so se gg. dr. Brejce, Vrstovšek in Jan v seji koncem meseca aprila 1920 odločili uprli temu naročilu. Vspricho temu dejstvu je ogorčenje „Straže“ in „Slovenca“ žalosten pojav politične izprijenosti.

— **Jugoslavija in Rumunija.** Novi rumunski poslanik v Beogradu, Teodor Emandi, je 27. t. m. v prisotnosti zunanjega ministra dr. Trumbića izročil v svečani avdijenci regentu Aleksandru svojo poverilnico. Pred odhodom iz Bukarešte je izjavil g. Emandi uredniku „Adevărul“, da odhaja v prijateljsko državo, k narodu, ki je stoletja živel v prijateljstvu z Rumunijo in s katerim je Rumunija tudi v pretekli vojni bila v zvezi. Novi rumunski poslanik pri naši vladi je končno izrazil upanje, da najde v Beogradu enako razpoloženje za slovo, kakršno vlada v Bukarešti.

— **Baranja in Bajski trikot.** Madžarska vlada je poslala zavezniški konferenci noto, ki v nji zahteva, da morajo jugoslovanske čete evakuirati oni del Baranje in Bajski trikot, ki je po trianonski pogodbi ostal Madžarom. Ententa je odklonila to madžarsko zahtevo z motivacijo, da o evakuacije ne more biti govora, dokler Madžarska ne ratificira mirovne pogodbe.

— **Angleški pesimizem v jadranskem vprašanju.** „Times“ poroča, da se je sedaj zopet pojavilo jadransko vprašanje, ali nikdo ne misli, da se bo isto rešilo. Grof Sforza, ki ga je italijanska parlamentarna komisija za zunanjo politiko pooblastila, da vodi pregovore, bo šel na konferenco z zvezanimi rokami in zavezanimi očmi. Pooblastilo, ki ga ima Sforza je tako ozko in omejeno, da italijanski diplomat ne more postaviti nobene nove platforme, ki bi mogla služiti kot temelj pogajanja in morebitnemu sporazumu. D'Annunzijevo avanturo je mnogo kriva, da smo tako daleč od sporazuma, ker Jugoslavija tega, kar se je zgodilo na Reki, in kar se protivi ne samo londonskemu paktu, nego tudi vsem drugim težavam o jadranskem vprašanju, ne more priznati kot gotovo dejstvo. Isto je z Albanijo, ki ji Italija garantira neodvisnost, ali tudi to se protivi londonskemu paktu pa tudi določbam o premirju. Italijani hočejo mejo med Jugoslavijo v Albaniji iz leta 1913., a Jugoslavija hoče d'Esperreyevu linijo, ki so jo tudi vsi zavezniki določili kot linijo premirja. Od pregovorov v Pallanzi sem, se je situacija mnogo poslabšala in Sforza bo imel velike težave, ako bo hotel premostiti te nove zapreke in sploh moči začeti neposredna pogajanja.

— **Zbližanje krščanskih cerkev.** Na prihodnji seji arhierejskega sabora bo referiral timoški arhiepiskop Irenej o ženevski konferenci protestantskega in pravoslavne episkopata. Na konferenci se je obravnavalo pred vsem vprašanje o zbližanju pravoslavne in protestantske cerkve; bili so povabljeni tudi katoliki, ali se iste niso udeležili, ker so stavili pogoj, da se prizna papežev primat, kar pa zastopniki pravoslavne in protestantske cerkve niso mogli sprejeti. Končni odloki niso bili na konferenci sprejeti nobeni, ker se je načelno

sklenilo, da se poprej vsako posamezno vprašanje temeljito predela, a potem se šele nastopi s pozitivnimi predlogi glede zblizanja ali pa ujedinjenja vseh kršćanskih cerkev.

Novosti.

* **Trumbićeva kandidatura.** Mari-borska „Straža“ označuje našo vest o Trumbićevi kandidaturi, ki jo je sprožil organ dalmatinskih klerikalcev „Jadran“, kot našo pobožno željo, češ oni v Mariboru čitajo vsako jutro „Jadran“, a tega predloga v listu niso našli. Mi sicer ne čitamo „Jadrana“ vsako jutro, ali splitska „Nova Doba“ javlja doslovno o predlogu „Jadrana“ glede Trumbićeve kandidature to-le: Neki dan je „Jadran“, osvrčuci se na ovu vijest, iznio misao, da bi sve stranke u Dalmaciji imale kandidirati dr. Trumbića, jer da on uživa opće povjerenje i da bi takova kandidatura dobila stanovito značenje prema inozemstvu uoči nastavka pregovora s Italijom. — Torej dalmatinskim klerikalcem je Trumbić oseba, ki uživa splošen ugled in zaupanje v Dalmaciji, a mariborska „Straža“ pravi o Trumbiću: Bila bi prav res čudna hvaležnost Dalmatincev do onega Trumbića, ki nas je pripeljal na tako slabo stališče, da za nas ne more biti slabše. — Kdo torej bolje pozna med klerikalci Trumbića: dalmatinski klerikalci v „Jadranu“ ali mariborski v „Straži“?

* **Koroški ranjenec v Ljubljani.** Z gorenjskim osebnim vlakom ob 11. dopoldne pred prihodom koroške mladine je prispel v Ljubljano tudi ranjeni železniški aspirant g. Franc Mačkovšek. Ranjen je precej nevarno v desno stopalo ter so ga takoj s kolodvora z rešilnim vozom prepe-ljali v Leonišče, kjer se zdravi. Gos-pod Mačkovšek je bil v petek ponoči v Podgorju pri svojih znanih in prijateljih v narodni družini Podlipni-kovi. V Podgorju organizira in vodi nemško banditstvo prosluli in jugo-slovanskim vojakom zelo dobro zna-ni bivši „feldwebel“ Truppe, ki po-zivlja svoje pristaše naravnost na napade naših ljudi. Omenjene noči so Truppejevi pristaši vso noč izzi-vali in hujkali. Povsod so iskali pri-like, da bi napadli naše ljudi. Pozno v noč, ko je šel gospod Mačkovšek proti domu v spremstvu Podlipni-kovem, so ju s streli iz samokresov napadli neznani Truppejevi banditi in so pri tej priliki ranili njega v desno stopalo.

* **Stojan Protić in „Agramer Tagblatt“.** Iz Zagreba nam poročajo: Na napade Stojana Protića v beogradski „Samoupravi“, da v pisanju „Agramer Tagblatta“ in zlasti nje-govega bivšega glavnega urednika Schlegla o vnanji politiki igra vlogo nemški denar, izjavljata uredništvo

„Agramer Tagblatta“ in g. Schlegel, da bo Stojan Protić imel priliko, da pred sodiščem dokaže resničnost svo-je trditve.

* **Doklade orožnikom.** Draginjske doklade orožništvu so zvišane za 400 kron mesečno. Poleg tega je dovolje-no za vsakega po dvoje garnitur pe-rila in 1 službena obleka.

* **Napad na sokolski naraščaj.** Iz Kamnika nam poročajo: V nedeljo je priredil tukajšnji sokolski naraščaj pešizlet na Šenturško goro. Ko so korakali Sokoliči v spremstvu svojih staršev skozi Komendo, so jih začeli nahujskani otroci obmetavati s ka-menjem, tako da je bila ena gospa precej poškodovana. Ko so se pa na večer vračali, so jih napadli iznova s poleni. Lepe šadove nosi morala svetnika Janeza Kalana!

* **Cene v trgovinah morajo biti označene.** Kakor se javlja iz Beogra-da, je minister notranjih del vsem podrejenim oblastvom naročil, da morajo po vseh trgovinah biti cene označene na vidnem mestu.

* **Nestor slov. duhovščine.** V Ljub-ljani je umrl pretečeno nedeljo sta-rost slovenske duhovščine, župnik v pokoju Ivan Žan v visoki starosti 92 let. V mladih letih si je stekel mnogo zaslug za poznavanje naših planin.

* **Nezgoda italijanske razmejitvene delegacije.** Iz Maribora nam poročajo: V soboto popoldne so se člani italijanske razmejitvene delegacije vračali zelo veselo razpoloženi iz Mariburga v Maribor. Major Calma je hotel pokazati, kako zna voziti ter je gnal avtomobil v divjem diru po cesti. Na ovinku pri Muti se je hotel izogniti neki ženski, pa je za-vozil v jarek. Avtomobil se je prevrnil in vrgel v njem sedečo družbo na ce-sto. Vsi so dobili več ali manj težke poškodbe. Major Calma ima notra-nje rane, kapetan Zannini si je zlo-mil lakot. Avstrijski listi so obdolžili kot krivce nesreče — Slovence. Ka-kor nam nadalje poročajo iz avtentič-nega vira, poškodbe niso nevarne. Dr. Marin in dr. Korenčan sta takoj nudila ponesrečencem prvo pomoč. Major Calma leži v svojem privat-nem stanovanju in je njegovo stanje zadovoljivo. Ostali že zopet oprav-ljajo svoje posle.

* **Trgatev v Slovenskih goricah.** V Slovenskih goricah so že skoro po-vsod pričeli s trgatvijo, ki je sicer še nekoliko prezgodna, a ljudje hite, ker se jim slabo grozdje sproti suši. Vi-no bo letos dobro, a ga bo malo. Ta-ko na primer je pridelal neki vino-gradnik letos samo tri polovnjake, dočim jih je lani imel 18. Zato se cene lanskega vina dvigajo, cene le-tošnjega vina pa se še niso ustavile. Ugodno vreme zadnjih dni jako bla-godejno vpliva na razvoj zdravega grozdja.

* **Na poti obolel.** V celjsko javno bolnišnico so pripeljali v nedeljo ne-kega hrvaškega visokošolca iz Bosne, ki mu je na vožnji skozi Celje na Dunaj postalo naenkrat tako slabo, da je moral izstopiti iz vlaka. V bol-nišnici so ugotovili akutno vnetje sle-piça in ga takoj operirali.

* **Afera mokařev.** Ljubljansko de-želno kot prizivno sodišče se je danes 28. t. m. bavilo z zadevami mokařev. Trije trgovci, odnosno en pek, so se pritožili proti razsodbi ljubljans-kega okrajnega sodišča v znani za-devi razpečavanja potvorjene moke, ki so jo nakupili pri ljubljanskem veletrgovcu Ivanu Knezu. Ljubljans-ko deželno sodišče je potrdilo sodbo proti Matku Sokliču na kazni 100 K, znižalo pa je kazen od 300 K na 100 K v slučaju pekovskega mojstra Friderika Paura in trgovca Hinka Štamcarja.

* **Proti tihotapstvu.** V finančnem ministrstvu se izdeluje nov pravilnik proti tihotapstvu na naših mejah. Med drugim je v novi pravilnik spre-jeta določba, da vsakdo, ki zasači kakega tihotapca, dobi kot nagrado vrednost vsega vtihotapljenega blaga.

* **Napad na Vidovdanske cesti.** Hlapec Josip Rus je srečal v soboto zvečer pri mitnici na Vidovdanske ci-sti večjo družbo. Neka ženska iz te družbe je začela kričati: „Ta človek me ne pusti nikoli na miru!“ Družba je Rusa obkolila in eden je potegnil nož ter sunil Rusa v desno ramo. Na Rusovo kričanje je prihitela poli-cija, ki je napadalca aretirala.

* **Sarajevski občinski svet odstopil.** Predsednik sarajevske občine, Aristid Petrović, in vsi člani občins-kega sveta so odložili svoje man-date zaradi zapostavljanja o priliki regentovega prihoda v Bosno. Vsa akcija izhaja od župana Petrovića, ki ni zadovoljen, da je dobil le red Sv. Save III. razreda. Misli se, da bo vlada komisijo sprejela ter imenovala tri komisarje za upravo.

* **Marš vun s Kranjci!** Včeraj zju-traj so našli redarji stražnice na ro-tovškem trgu v Mariboru več belih letakov z zelenim robom in napisom „Marš vun s Kranjci!“ Enake le-take so našli tudi po drugih ulicah. Na vlaku, ki je prispel iz Koroške, so bili nalepljeni letaki z napisom: „Hočes v Macedonijo einrücken?“ S severne meje se nam poroča o raz-širjenju letakov z napisom: „Schluß mit der Gewaltherrschaft in der Zo-ne A, hinaus mit den Krainern!“ Kakor vidimo, so pričeli Nemci s si-stematičnim, dobro organiziranim rovarjenjem proti naši državi, proti čemur bo treba nastopiti z vso od-ločnostjo.

* **Konec stavke tramvajskih usluž-bencev v Ljubljani.** Danes, 28. t. m., ob 1 uri popoldne je končala tri-dnevna stavka ljubljanskih tramvaj-

skih uslužbencev. Vodstvo cestne že-leznice je deloma ugodilo njih za-htevam.

* **V Rogaški Slatini je umrl 26. t. m. zdravnik dr. Fritz Hoisel, star 34 let.** Pokojnik je bil sicer Nemec, toda vseskozi poštenjak in blag člo-vek. Bolehal je že nekaj let, v soboto pa ga je zadel mrtvoud, kateremu je v nedeljo po težkih mukah podlegel.

Razno.

× **Miš rešila verižnika.** Posebno srečo je imel neki verižnik na Češkem. Preiskovalni sodnik dr. B. je pri odhodu na dopust zaklenil svoj vult, kjer je bil akt z obsežnim ma-terijalom proti verižniku. Med do-pustom pa je prišla v vult miš in ko se je sodnik vrnil, je našel samo še smeti. Verižnik je bil rešen, ker ni bilo dokazov. Če bi našel tisto miš, bi jo gotovo drago zveržil.

× **Steinachova metoda pomlajeva-nja.** Na 86. skupščini nemških pri-rodoznancev in zdravnikov se je raz-pravljalo tudi o Steinachovi metodi pomlajevanja. Profesor Schmieden je v debati izjavil, da gre za stvar, ki ima veliko praktično vrednost, ali do-sedanji poizkusi so nezadostni, da bi se mogla izreči končna sodba. V de-bati se ni staval nikak principijelni ugovor proti Steinachovi metodi in njeni praktični uporabi. Dr. Lichten-stein je navedel več slučajev, v kate-rih je po Steinachovi metodi dosegel povoljne rezultate. On je izvajal ope-racije na vojaki, ki so vsled ran bili kastrirani. Izvršil je 26 opera-cij, ki so večidel bile uspešne. V de-bati se je omenjalo, da so razni zdravniki izvršili več sto operacij, ki pa niso bile vedno tako uspešne, ka-kor to navaja profesor Steinach. Do-godilo se je tudi, da je pacient po operaciji postal umobolen. Dr. Asch-oft je omenil, da žleze, katero Stein-ach z operacijo osvežuje, ni doslej nikdo videl in da se samo domneva, da ista sploh obstoji.

Iščem pridno in pošteno služkinjo

za vsa domača opravila. Pri nastopu službe ji povrnem tudi vožnjo v Ljubljano. — Po-nudbe na „Upravništvo Domovine“ v Ljub-ljani, Sodna ulica št. 6.

Družba JADRAN

Dunajska cesta šte. 9

kupuje 234 10—2

orehe letošnjega pridelka

v vsaki množini

le zdravo, lepo, dobro sušeno blago, kolo-dvor Ljubljana ali v skladišče Ja-dran dostavljeno, po solidnih cenah, vreče se dopolnjejo za polnitev.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica šte. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Glavniška glavnica in rezerva okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Glavniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzne naročila in jih izvršuje naj-kulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.